

Poznań. Fakty i liczby

I'2018

- str. 2 / Rating Poznania
- str. 3 / Poznań - Miasto Sprzyjające Kulturze
- str. 4 / Projekt „Miasto w ruchu”
- str. 5 / Cudzoziemcy w Poznaniu w 2017 r.

- str. 7 / Mieszkańcy Poznania żyją coraz dłużej
- str. 8 / Prognoza demograficzna dla Poznania do 2030 r.
- str. 10 / Produkt Krajowy Brutto w Poznaniu
- str. 12 / Poznaniacy warci poznania: Bibiana Moraczewska

POZnań*

Aktualności:

Rating Poznania

6 października 2017 r. niezależnie działająca agencja Fitch Ratings potwierdziła międzynarodowe długoterminowe ratingi dla Miasta Poznania dla zadłużenia w walucie zagranicznej i krajowej na poziomie „A-”. Perspektywa ratingów jest stabilna.

Jest to najwyższa możliwa do uzyskania przez polski samorząd ocena ratingowa tej agencji, równa ocenie wiarygodności kredytowej kraju. Oznacza ona, że Miasto posiada bardzo wysoką zdolność do wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań finansowych. Prognoza stabilna informuje, że w najbliższym czasie wiarygodność finansowa Poznania nie powinna ulec zmianie. Potwierdzenie ratingów odzwierciedla niezmienną opinię Fitch, że wyniki operacyjne Poznania pozostaną mocne w średnim okresie, co zapewni dobre wskaźniki obsługi oraz spłaty długu. Ratingi uwzględniają również umiarkowane zadłużenie bezpośrednie, wysoką zdolność do samofinansowania inwestycji oraz dobrze rozwiniętą i zróżnicowaną gospodarkę lokalną. Według agencji Fitch Ratings ocena ratingowa może zostać podniesiona, jeśli Miasto utrzyma dobre wyniki operacyjne, a wskaźnik zadłużenia w sposób trwały wynosić będzie poniżej 3 lat, oraz pod warunkiem, że zostanie podniesiony rating Polski.

W komentarzu do oceny ratingowej podkreślono, że Poznań jest jednym z najsilniejszych

ośrodków gospodarczych w kraju, ze zróżnicowaną, dobrze rozwiniętą i zbilansowaną gospodarkę miejską, zdominowaną przez usługi, która przyczyniła się do osiągnięcia PKB na mieszkańca dwukrotnie wyższego od średniej krajowej oraz zbilansowanym lokalnym rynkiem pracy, charakteryzującym się najniższą wśród polskich miast stopą bezrobocia.

Rating to opinia niezależnej, wyspecjalizowanej instytucji, określająca wiarygodność kredytową ocenianego podmiotu. Wyraża ona ogólną zdolność podmiotu do wywiązywania się ze swoich zobowiązań finansowych lub dotyczy konkretnej emisji zobowiązania lub programu finansowego. Głównym zadaniem ratingu miasta jest poinformowanie obecnych i przyszłych inwestorów o wiarygodności i wypłacalności. Posiadanie oceny wiarygodności kredytowej umożliwia łatwiejszy i szerszy dostęp do rynków finansowych oraz pozwala na pozyskanie kapitału zewnętrznego na korzystniejszych warunkach. Rating międzynarodowy jest uznawany na całym świecie.

Agencja Fitch Ratings jest jedną z najbardziej znaczących agencji ratingowych na świecie, ma wysoką wiarygodność i prestiż na międzynarodowym rynku usług ratingowych. Agencja ta ocenia wiarygodność kredytową 6 tys. emitentów z ponad 100 krajów świata, w tym więk-

szość polskich miast i województw. Miasto Poznań korzysta z usług agencji od 2013 r.

Ratusz i Stary Rynek w Poznaniu, fot. Marek Kaczmarczyk

Aktualności:

Poznań – Miasto Sprzyjające Kulturze

Poznań jest w TOP3 rankingu Kreatorzy Rozwoju Kultury Miejskiej opublikowanego przez Narodowe Centrum Kultury.

Poznań zajął 3. miejsce w rankingu Kreatorzy Rozwoju Kultury Miejskiej, który na zlecenie Narodowego Centrum Kultury (NCK) opracował Zespół DNA Miasta z Fundacji Res Publica we współpracy z zewnętrznymi ekspertami. W TOP10, oprócz Poznania, znalazły się także Sopot, Koszalin, Warszawa, Katowice, Kraków, Toruń, Jelenia Góra, Wrocław i Lublin.

Stary Rynek w Poznaniu, fot. Mariusz Forecki

Dla potrzeb rankingu powstał syntetyczny wskaźnik Sprzyjania Kulturze bazujący na 28 wskaźnikach statystycznych obejmujących takie obszary polityki kulturalnej jak: działalność miejskich instytucji kultury, dostępność do infrastruktury kultury, uczestnictwo w kulturze, otoczenie formalno-prawne kultury, finanse kultury i inwestycje w infrastrukturę, działalność pozainstytucjonalna (organizacji społecznych).

Wartość wskaźnika Sprzyjania Kulturze dla Poznania wynosi 93,3 i jest najwyższa wśród największych polskich miast. Wskaźnik ten jest wyższy jedynie dla Sopotu (100,0) i Koszalina (98,8). Dla Poznania najwyżżej oceniono poziom wsparcia dla przedsięwzięć organizowanych przez organizacje pozarządowe, a także uczestnictwo w kulturze i inwestycje w infrastrukturę kultury, niżej została oceniona działalność miejskich instytucji kultury i dostępność do infrastruktury kultury.

Celem rankingu Kreatorzy Polityki Miejskiej jest porównanie warunków do rozwoju kultury w 100 największych polskich miastach. Każde miasto realizuje własną

politykę kulturalną, którą dla potrzeb rankingu zdefiniowano jako świadome i konsekwentne działanie władz, zmierzające do tworzenia warunków do rozwoju kultury i sztuki; a w szczególności do umożliwienia autonomicznego prowadzenia działalności kulturalnej i wzmacniania uczestnictwa w kulturze, przy założeniu, że polityka kulturalna nie ogranicza się tylko do kwestii sektorowych, ale z poszanowaniem dla kultury jako wartości będącej celem samym w sobie, uznaje ją za istotny czynnik rozwoju i wzmacnia jej rolę społeczną – w szczególności jej wpływ na budowanie spójnych społeczności, łączących je więzi i tożsamości oraz kreatywności.

Jest to kolejny benchmarking, w którym Poznań został oceniony wysoko za rozwój kultury. W opublikowanym w tym roku raporcie Komisji Europejskiej na temat miast kultury i kreatywności, Poznań został oceniony najwyższej wśród polskich miast pod względem rozwoju w tym obszarach.

Aktualności:

Projekt „Miasto w ruchu”

Miasto Poznań wraz z Volkswagen Poznań Sp. z o.o., Politechniką Poznańską i Uniwersytetem Ekonomicznym w Poznaniu jest współorganizatorem projektu „Miasto w ruchu”.

Celem projektu jest wybranie najbardziej innowacyjnych prac projektowych stanowiących odpowiedź na pytania:

- Jak może wyglądać metropolia poznańska w roku 2050?
- Jak będzie wyglądało poruszanie się po mieście oraz zaopatrzenie miasta w dobra i usługi?
- Jak mogłyby wyglądać samochody użytkowe przyszłości?

Projekt ma również przyczynić się do rozwoju współpracy na poziomie administracji samorządowej, nauki i biznesu.

Do projektu mogą się zgłaszać zespoły studentów Politechniki Poznańskiej oraz Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu. Czas trwania projektu przewidziany jest od 04.10.2017 r. do 30.04.2018 r. Termin przesłania wypełnionych formularzy zgłoszeniowych wraz z konspektami do projektu upływa 31.10.2017 r. Po weryfikacji złożonych konspektów zostanie wybranych 10 zespołów projektowych, które wezmą udział w projekcie. Każdy zespół otrzyma wsparcie finansowe na realizację projektu w wysokości 4 000 zł brutto.

Projekt zakłada również wsparcie merytoryczne

dla zespołów projektowych w trakcie specjalnych wykładów na temat aktualnych trendów społecznych, technologicznych i ekonomicznych prowadzonych przez ekspertów z Volkswagen Poznań Sp. z o.o. oraz Miasta Poznania. Wykłady rozpoczną się od 28 listopada 2017 r.

Prezentacje końcowe prac projektowych odbędą się w kwietniu 2018 r. Jury będzie je oceniać w oparciu o następujące kryteria: innowacyjność, pomysłowość, oryginalność, trafność określenia tematu, atrakcyjność.

Pośród 10 zespołów organizatorzy wyłonią zwycięzców, nagradzając pierwsze 3 miejsca:

- I miejsce - nagroda pieniężna w wysokości 22 000 PLN brutto oraz możliwość odbycia płatnych, letnich praktyk w Volkswagen Poznań Sp. z o.o.,
- II miejsce - nagroda pieniężna w wysokości 13 500 PLN brutto,
- III miejsce - nagroda pieniężna w wysokości 9 000 PLN brutto.

Szczegółowe informacje dotyczące projektu „Miasto w ruchu” znajdują się na stronie: www.volkswagen-poznan.pl

Analizy:

Cudzoziemcy w Poznaniu w 2017 r.

Według szacunków organizacji pozarządowych pomagających cudzoziemcom, w Poznaniu może przebywać do 15 tys. obcokrajowców. Większość z nich stanowią obywatele Ukrainy.

Według szacunków organizacji pozarządowych pomagających cudzoziemcom, w Poznaniu może przebywać do 15 tys. obcokrajowców. Liczba cudzoziemców zameldowanych w Poznaniu zwiększa się i w ciągu ostatnich 5 lat wzrosła o prawie

70%. W mieście oficjalnie zamieszkuje 2,7 tys. cudzoziemców, którzy otrzymali pozwolenie na pobyt i są zameldowani na pobyt stały lub czasowy powyżej 3 miesięcy. Ponad 4 tys. obcokrajowców to studenci pobierający naukę na poznańskich uczelniach, bądź w pełnym wymiarze, bądź jako uczestnicy programu Erasmus.

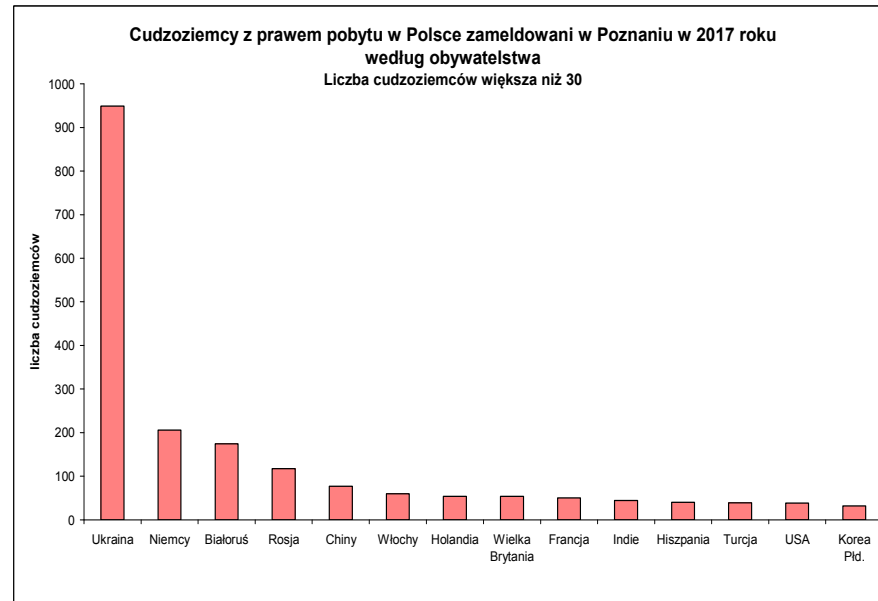
Przebywający w Poznaniu cudzoziemcy pochodzą z ponad 100 krajów, najwięcej, ponad 3/4,

z Europy. Podobnie jak w skali kraju, wśród cudzoziemców przeważają obywatele Ukrainy, stanowiący ponad 1/4 obcokrajowców. Co dziesiąty cudzoziemiec jest obywatelem Niemiec lub Białorusi. Wśród obcokrajowców z prawem pobytu obywatele Ukrainy stanowią 35%, Niemiec – 8%, a Białorusi – 6,5% zarejestrowanych cudzoziemców. Udział

obywateli państw UE wynosi 28%, a Azji - 14%.

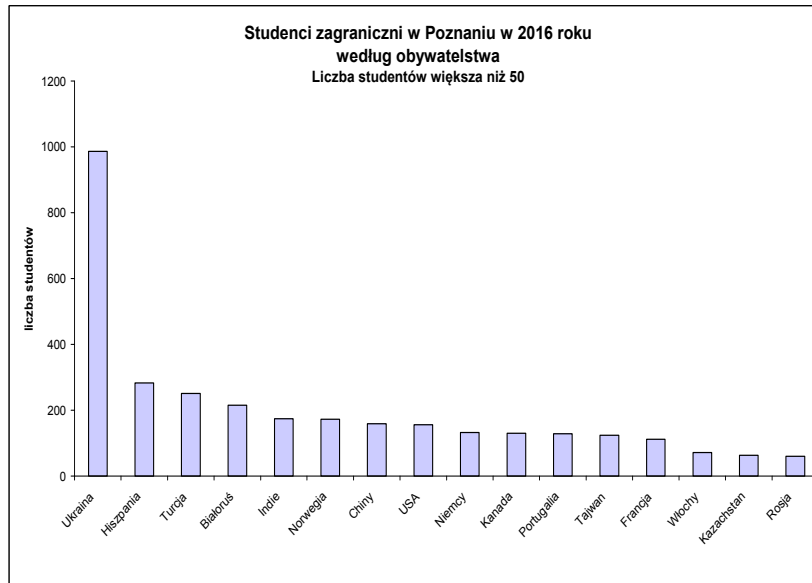
Wśród studentów zagranicznych 3/4 stanowią osoby uczące się w Poznaniu w pełnym cyklu studiów. W tej grupie przeważają studenci z Ukrainy stanowiący ponad 1/3 studentów zagranicznych. Co dwunasty student zagraniczny to obywatel Białorusi, co siedemnasty jest obywatelem Norwegii lub Indii. Wśród studentów zagranicznych korzystających z programu Erasmus blisko 1/4 to obywatele Hiszpanii, co szósty jest obywatelem Turcji, co dziewiąty - obywatelem Portugalii.

Według Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu, którego obszar działania obejmuje Poznań i gminy powiatu poznańskiego, w 2016 r. polscy pracodawcy złożyli ponad 44 tys. oświadczeń o zamiarze zatrudnienia cudzoziemca. Procedura ta dotyczy obywateli 6 krajów: Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, Rosji i Ukrainy, jednak korzystają z niej przede wszystkim obywatele Ukrainy. W 2016 r. stanowili oni 96%. W tym trybie połowa pracodawców deklaruje chęć zatrudnienia cudzoziemców przy pracach prostych, a blisko 1/4 jako wykwalifikowanych robotników przemysłowych i rzemieślników, operatorów i monterów maszyn, pracowników usług i sprzedawców. Pracodawcy z Poznania i powiatu poznańskiego deklarujący zamiar zatrudnienia obcokrajowców to najczęściej agencje pracy tymczasowej (44%) oraz prowadzący działalność profesjonalną, naukową i techniczną (12%) lub w zakresie budownictwa

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Cudzoziemcy w Poznaniu w 2017 r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

bądź przemysłu (po 9%). W Wielkopolsce większość cudzoziemców zatrudniana na podstawie deklaracji pracodawców pracuje na umowie o dzieło (50%) lub umowie – zleceniu (32,5%).

Według Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego, w 2016 r. 90% wydanych zezwoleń na pracę na obszarze województwa wielkopolskiego dotyczyło obywateli Ukrainy. Większość zezwoleń na pracę jest wydawanych dla robotników wykonują-

cych prace proste oraz robotników wykwalifikowanych, pracujących w firmach prowadzących działalność w zakresie transportu i gospodarki magazynowej oraz budownictwa. 95% zezwoleń na pracę jest wydawanych na okres od 3 do 12 miesięcy lub od roku do 2 lat. W skali kraju jest to prawie 82%.

Cudzoziemcy stanowią niewielką liczbę wśród zarejestrowanych bezrobotnych. W Poznaniu ich udział wynosi blisko 0,5% i jedynie mniej niż co je-

denasty z nich ma prawo do zasiłku. Wśród poszukujących pracy cudzoziemców zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy przeważają obywatele państw spoza UE, w tym przede wszystkim obywatele Ukrainy, następnie Rosji i Białorusi.

Analizy:

Mieszkańcy Poznania żyją coraz dłużej

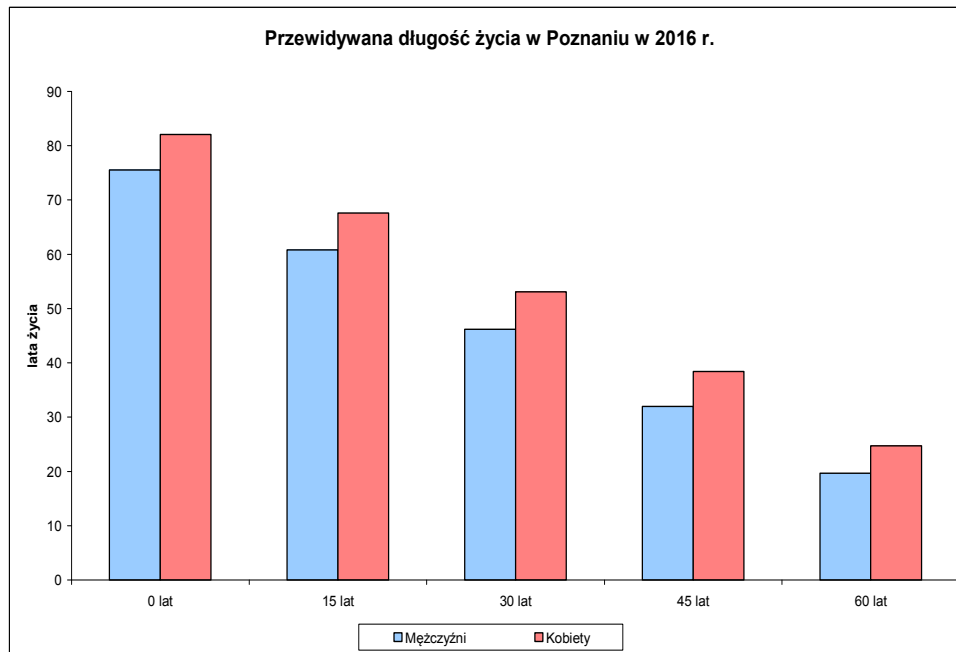
Urodzony w 2016 r. poznaniak ma szansę przeżyć 75,5 roku, a poznanianka 82,1 lat. Oznacza to, iż poznaniacy i poznanianki żyją dłużej niż mieszkańcy kraju i województwa wielkopolskiego.

Przewidywane trwanie życia przeciętnego Polaka wynosi 73,8 lat, a Polki 81,8 lat i jest krótsze niż mieszkańców województwa wielkopolskiego

(mężczyźni – 74,2 lat, kobiety – 81,5 lat). Różnica między przewidywaną długością życia mężczyzn i kobiet w Poznaniu wynosi 6,6 lat i w ostatnich latach zwiększa się, jest jednak wciąż mniejsza niż średnia dla Polski wynosząca 8 lat.

W ciągu ostatnich 5 lat przewidywana długość życia poznaniaków i poznanierek wydłużyła się

o prawie 4 lata. Trend ten występuje od prawie 25 lat i jest spowodowany lepszymi warunkami życia, zdrowszym stylem życia, lepszą edukacją i opieką medyczną. Mimo to Polska nadal wypada niekorzystnie na tle czołówki krajów europejskich. Wiek dożywania Polek jest krótszy o 4 lata od mieszkanki Hiszpanii i Francji, a Polaków o ponad 6 lat od mieszkańców Hiszpanii i Szwecji. Także przewidywane średnie trwanie życia dla krajów Unii Europejskiej jest w porównaniu z Polską dłuższe o ponad 4 lata dla mężczyzn i 1,5 roku dla kobiet. Spośród krajów pozaeuropejskich najdłużej żyją mężczyźni w Australii i Izraelu (81 lat), a wśród kobiet Japonki (87 lat). Jest to ponad pół roku dłużej niż Szwedzi oraz ponad rok dłużej niż Hiszpanki, czyli mieszkańcy krajów europejskich o najdłuższej przewidywanej długości życia, oraz dłużej o ponad 7 lat niż Polacy i ponad 5 lat niż Polki.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Prognoza demograficzna dla Poznania do 2030 r.

Główny Urząd Statystyczny (GUS) opublikował nową prognozę demograficzną do 2030 r. dla gmin w Polsce.

Nowa prognoza demograficzna GUS potwierdza wyhamowujący trend spadku liczby mieszkańców Poznania, zakładając znacznie niższe tempo zmniejszania się liczby mieszkańców niż przewidywano w prognozie z 2014 r. W 2030 r. Poznań ma zamieszkiwać 503,8 tys. osób, czyli o 36,6 tys. mniej niż w 2016 r., podczas gdy poprzednia prognoza zakładała do tego roku spadek o 52,1 tys. osób oraz liczbę ludności na poziomie 488,2 tys. osób. Spadek nastąpi w grupie ludności w wieku przedprodukcyjnym (o 5,5 tys. osób, czyli o 6,3%) i produkcyjnym (o 40,1 tys. osób, czyli o 12,3%), zwiększy się natomiast liczebność (o 8,9 tys., czyli o 7,1%) mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, w tym grupa ludności powyżej 80 roku życia zwiększy się o 42%. GUS prognozuje, że w końcowych latach prognozy głównym czynnikiem ubytku ludności będzie ujemny przyrost naturalny (obecnie jest to ujemne saldo migracji), powodowany spadkiem urodzeń o ponad 1/3 przy niewielkim spadku zgonów (o 2%). W rezultacie ujemny przyrost naturalny w 2030 r. osiągnie poziom -1,8 tys. osób. Coraz mniejsze ujemne saldo migracji zmniejszy się w 2030 r. do -1,15 tys. osób.

W powiecie poznańskim do 2030 r. liczba ludności zwiększy się (w stosunku do 2016 r.) o 88,6 tys. osób (o 24%) i wyniesie 462,2 tys. osób (o 5,7

tys. osób więcej w stosunku do poprzedniej prognozy), czyli będzie docelowo o 41,6 tys. mniejsza niż w Poznaniu. W powiecie zwiększy się liczebność wszystkich ekonomicznych grup wiekowych ludności: przedprodukcyjnej o 14,5 tys., czyli o 17%, produkcyjnej o 42,9 tys., czyli o 18% i poprodukcyjnej o 31,2 tys. czyli o 55%, w tym liczba ludności w wieku powyżej 80 roku życia zwiększy się blisko 2-krotnie (o 81,5%). Spowoduje to znaczące pogłębienie procesu starzenia się społeczeństwa, który będzie znacznie bardziej nasilony niż w Poznaniu.

W rezultacie, do 2030 r. ludność zamieszkująca obszar aglomeracji poznańskiej, obejmującej Poznań i powiat poznański, wzrośnie o 52,0 tys. (5,7%) i wyniesie 965,9 tys. osób (o 21,3 tys. osób więcej w stosunku do poprzedniej prognozy). Wzrośnie liczebność wszystkich grup wiekowych: przedprodukcyjnej (o 9,0 tys. osób, czyli o 5,3%), produkcyjnej (o 2,9 tys. osób, czyli o 0,5%) i poprodukcyjnej (o 40,2 tys. osób, czyli o 22%). Prognoza zakłada pogłębiający się proces starzenia się społeczeństwa. W 2030 r. grupa ludności w wieku 85 lat i powyżej zwiększy się o 18,7 tys. osób, czyli o ponad połowę (52%). Procesy demograficzne spowodują, że zmniejszy się udział

Poznania w ludności aglomeracji, z 59% w 2016 r. do 52% w 2030 r. Zmniejszy się także udział mieszkańców miasta we wszystkich ekonomicznych grupach wiekowych (tj. przedprodukcyjnej – z 51% do 43%, produkcyjnej – z 58% do 51% i poprodukcyjnej – z 69% do 61%).

Gminy o przyroście ludności większym niż 10% (w latach 2016 – 2030)

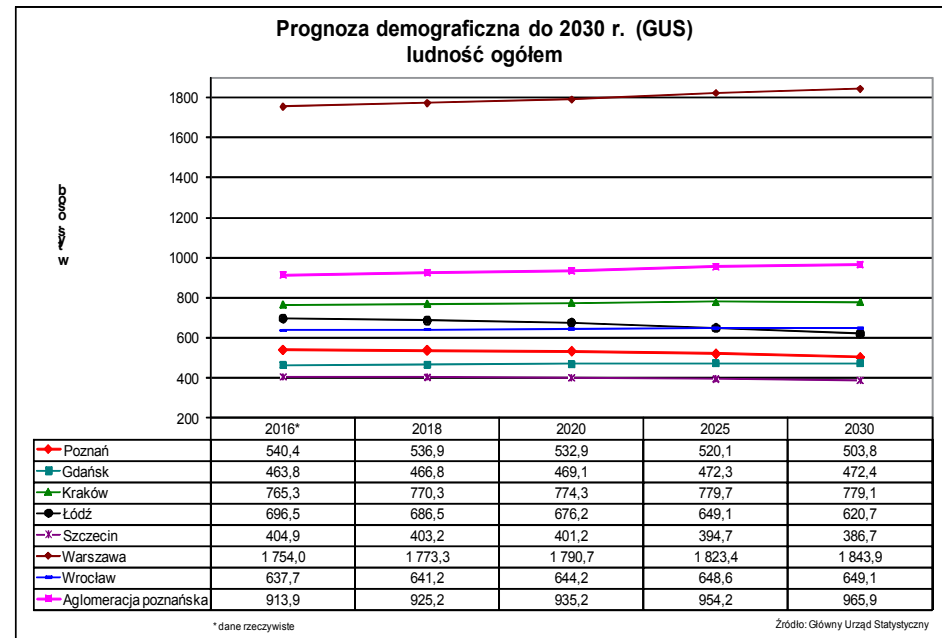

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Prognoza demograficzna dla Poznania do 2030 r.

Według nowej prognozy GUS, spadek zaludnienia ma nastąpić w większości głównych ośrodków miejskich. Spośród 39 miast powyżej 100 tys. mieszkańców jedynie w 6 (Warszawa, Gdańsk, Kraków, Wrocław, Rzeszów oraz Zielona Góra) ma pojawić się wzrost liczby ludności; przy czym tylko w Rzeszowie i Warszawie będzie to wzrost powyżej 5% (odpowiednio o 7,2% oraz o 5,1%). Na wyniki prognozy dla dużych miast wpływa również podział administracyjny. Rzeszów i Zielona Góra, które w ostatnim czasie znacząco poszerzyły swoją powierzchnię, mają odnotować wzrost zaludnienia.

Niska sprawdzalność prognozy z 2014 r. spowodowała, że GUS podjął decyzję o opracowaniu kolejnej prognozy demograficznej już za 2 lata, aby uniknąć takiej sytuacji w przyszłości.

Analizy:

Produkt Krajowy Brutto w Poznaniu

W Poznaniu Produkt Krajowy Brutto na 1 mieszkańca jest 2-krotnie większy niż w kraju.

Według danych opublikowanych przez Główny Urząd Statystyczny, wielkość Produktu Krajowego Brutto (PKB) wytworzonego w Poznaniu należy do największych w Polsce. W 2015 r. jego wielkość wyniosła 50,2 mld zł i od 2000 r. wzrosła ponad dwukrotnie, natomiast w porównaniu z 2014 r. wzrost ten wyniósł 103,2%. Dynamika zmian wartości PKB obrazuje trendy oraz stadium cyklu koniunkturalnego, w jakim znajduje się gospodarka. Powiększenie przyrostu PKB jest skorelowane z przyspieszeniem wzrostu sprzedanej produkcji przemysłowej oraz usług, a także spadkiem stopy bezrobocia. PKB wytworzony w Poznaniu stanowi 2,8% PKB wytworzonego w Polsce oraz 28,5% PKB wytworzonego w woj. wielkopolskim.

Jednym z najczęściej stosowanych mierników możliwości społeczności zamieszkującej dane terytorium jest PKB przeliczone na 1 mieszkańca. Pod tym względem Poznań zajmuje 2. pozycję w kraju, za Warszawą. PKB przeliczony na 1 mieszkańca wyniósł w 2015 r. 92,2 tys. zł i od 2000 r. wzrósł prawie dwukrotnie. Dynamika liczona rok do roku wyniosła w 2015 r. 103,7%.

W Poznaniu wielkość PKB na 1 mieszkańca jest blisko 2-krotnie większa niż średnia dla Polski i Wielkopolski. W 2015 r. wskaźnik ten wyniósł 197,1% średniej krajowej oraz 181,6% średniej dla woj.

wielkopolskiego.

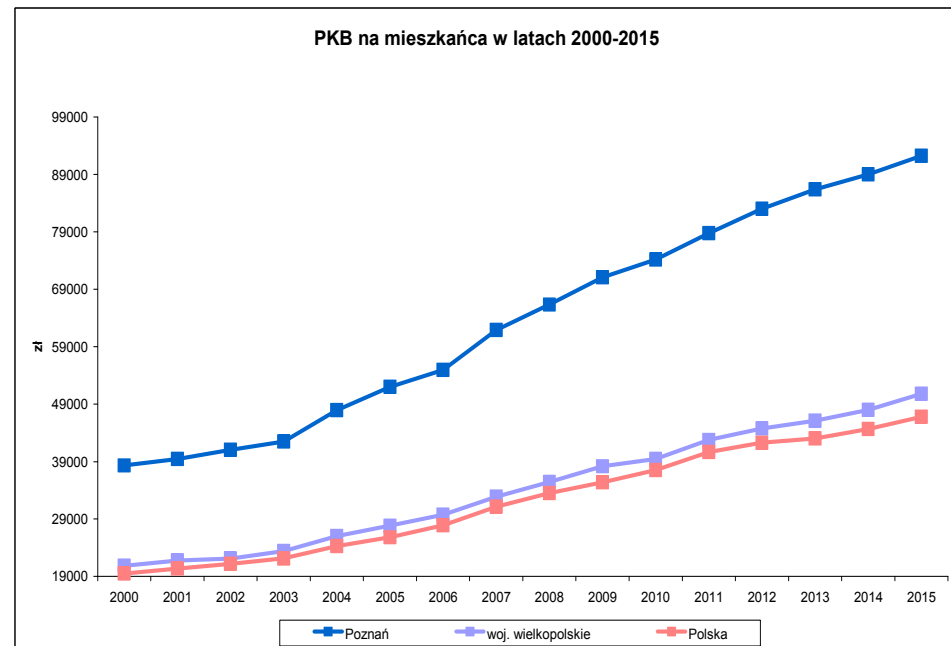
Wartość nowo wytworzoną określa wskaźnik Wartości Dodanej Brutto (WDB) obrazujący przyrost wartości dóbr wytworzonych w gospodarce. WDB wygenerowana w Poznaniu w 2015 r. wyniosła 44,6 mld zł i stanowiła 2,8% WDB w Polsce oraz 28,5% w woj. wielkopolskim. W porównaniu do 2014 r. jej dynamika wyniosła 103,3%.

W gospodarce Poznania największy udział w wytworzeniu Wartości Dodanej Brutto mają jednostki prowadzące działalność w usługach, a najmniejszy (0,1%) w rolnictwie, łowiectwie, leśnictwie oraz rybactwie. Udział usług w WDB zwiększył się od 61,6%

w 2000 r. do 72,2% w 2015 r.

Największym źródłem wytworzenia WDB w Poznaniu jest działalność związana z handlem i naprawami, zakwaterowaniem i gastronomią, informacją i komunikacją oraz transportem, gospodarką magazynową i łącznością. Generuje ona 1/3 WDB.

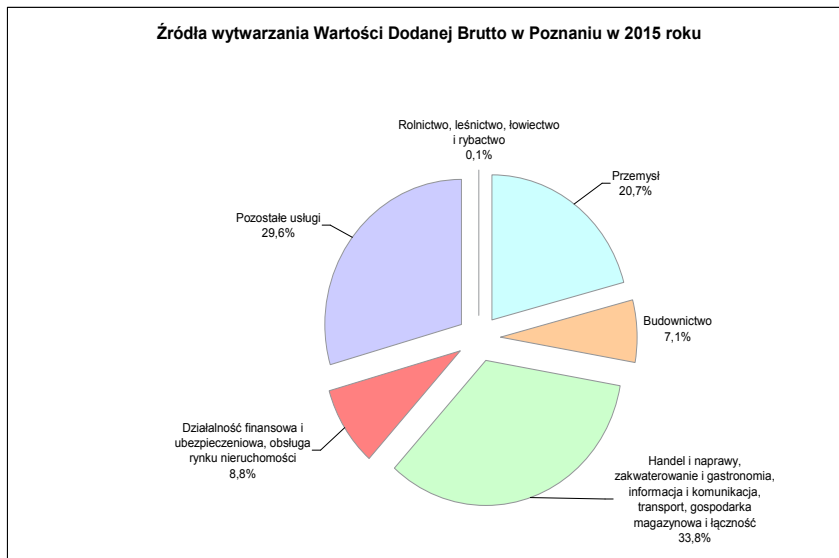
Działalność usługowa przeważa także w strukturze pracujących i podmiotów gospodarczych.

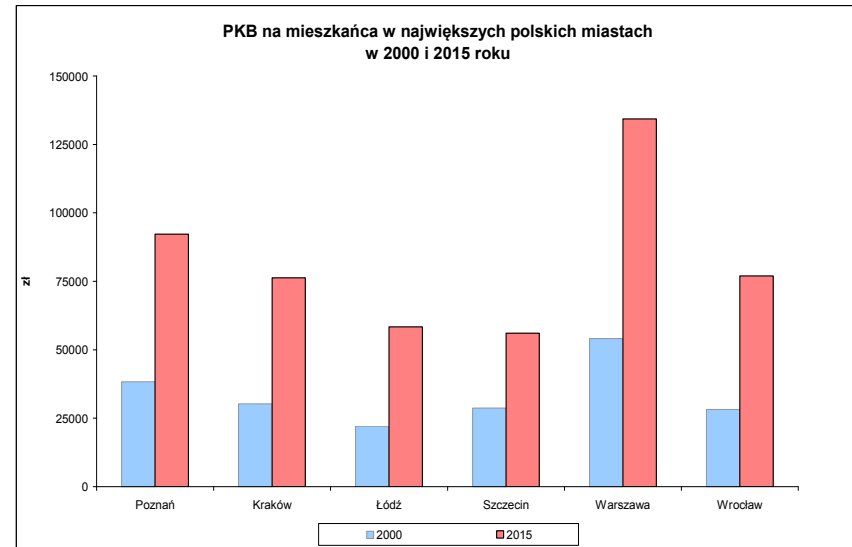
Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Produkt Krajowy Brutto w Poznaniu

W 2015 r. w Poznaniu w usługach pracowało 260 tys. osób, czyli 80% ogółu pracujących. Od 2000 r. ich liczba zwiększyła się o 30 tys. osób. Wśród zarejestrowanych w Poznaniu podmiotów gospodarczych ponad 90 tys. to podmioty prowadzące działalność usługową, a ich liczba zwiększyła się od 2000 r. o 11 tys. Stanowią one ponad 83% ogółu podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w mieście.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Poznaniacy warci poznania:

Bibianna Moraczewska

Bibianna Moraczewska to jedna z wybitnych poznaniek. Była patriotką i społecznicą. W latach 40 i 50. XIX w. aktywnie działała w zakresie kultywowania polskości i oporu przeciw germanizacji Wielkiego Księstwa Poznańskiego. Jest autorką dwóch podręczników do historii Polski.

Moraczewska urodziła się w 1811 r. Dzieciństwo i młodość spędziła w rodzinnym majątku ziemskim w Zielątkowie koło Poznania.

Kształciła się samodzielnie, szczególnie interesowała się historią Polski i literaturą. Bliskie relacje z jej starszym bratem Jędrzejem Moraczewskim, publicystą, historykiem i działaczem politycznym, któremu pomagała w przygotowywaniu dzieł historycznych niewątpliwie wpłynęły na rozwój myśli i poglądów młodej autorki. Nigdy nie wyszła za mąż, a w 1842 r. zamieszkała razem z bratem w Poznaniu. Ich wspólny poznański dom (obecnie przy ul. 27 Grudnia) stał się ogniskiem życia intelektualnego w mieście. Miejsce gdzie toczyły się dyskusje literackie, społeczne i filozoficzne, nawiązywały kontakty polityczne. Do poznańskich przyjaciół Moraczewskich należeli m.in. Karol Libelt, Seweryn Mielżyński. Bywała tam również w okresie swego pobytu w Poznańskim poetka Narcyza Żmichowska, z którą Bibiannę łączyła przyjaźń.

Moraczewska była zaangażowana w działalność konspiracyjną. Wielokrotnie ryzykując więzieniem

przemyciała do Królestwa Polskiego i kolportowała na jego terenie nielegalne wydawnictwa emigracyjne, a także pośredniczyła w przekazywaniu korespondencji działaczy politycznych. Należała do utworzonego przez Emilię Szczaniecką Komitetu Niewiast Wielkopolskich, którego członkinie niosły pomoc sanitarną i medyczną rannym podczas powstania styczniowego.

Bibianna Moraczewska zadebiutowała na łamach poznańskiego „Dziennika Domowego” na początku roku 1840 r. jako autorka opowiadania pt. „Taka była wola Boża”. W kolejnych latach publikowano w nim również inne jej opowiadania obyczajowo-historyczne. Spośród wielu dwa z nich wyróżniły się oraz zostały wydrukowane w postaci książkowej „Przygody z życia gen. Madalińskiego” w 1850 r. oraz „Ojciec Cyryl profosem” (w dziele zbiorowym „Pięć opowieści”) w 1844 r. Moraczewska opublikowała anonimowo także dwa podręczniki historii pt. „Co się stało w Polsce od pierwszego rozbioru aż do końca wojen za cesarza Napoleona” w 1850 r. oraz „Co się działo w Polsce od samego początku aż do pierwszego rozbioru kraju” w 1852 r. W w 1859 r. wydano także jej dydaktyczno-moralizatorską powieść pt. „Dwaj bracia rodzeni”, która była bardzo poczytna w ówczesnym czasie.

Największą wartość dla współczesnego czytelnika przedstawia dziennik Bibianny Moraczewskiej, opublikowany w 1911 r. przez jej wnuczkę, dr Dobryńską-Rybicką i obejmujący zapisy z lat 1836-40

oraz 1855-63. Jej pamiętnik jest ciekawym dokumentem życia wielkopolskich elit w tym czasie.

Bibianna Moraczewska, fotografia z lat 50. XIX wieku, ze zbioru Muzeum Narodowego w Poznaniu

Bibianna Moraczewska

Moraczewska zawarła w nim wiele interesujących spostrzeżeń i sylwetek postaci, z którymi się zetknęła. W Dzienniku poznajemy Moraczewską jako kobietę o wielkiej kulturze osobistej, ale także o ciętym języku.

Moraczewska zdawała sobie sprawę ze znaczenia dobrego wykształcenia w życiu kobiet, dlatego też w 1871 r. wraz z Emilią Szcaniecką założyła Towarzystwo Pomocy Naukowej dla Dziewcząt.

Bibianna Moraczewska zmarła w 1887 r. w Poznaniu i została pochowana na nieistniejącym dzisiaj cmentarzu Św. Marcina. Na poznańskim osiedlu Podolany znajduje się ulica nazwana jej imieniem.

Opracowano na podstawie informacji na portalach:
www.ipsb.nina.gov.pl
www.mapakultury.pl
www.pisarki.wikia.com
www.kulturaupodstaw.pl
www.epoznan.pl

Fragment pamiętnika Bibianny Moraczewskiej:

Zielątkowo 2 marca 1836 r.

„Wczoraj po obiedzie czytałam znów listy Napoleona do Józefiny aż je skończyłam. Gdyby nie były tak wielkiego człowieka, nie miałyby w sobie nic interesującego, ale miło mnie, takiej wielbicielce Napoleona czytać, jak był w pożyciu domowym prostym a czułym człowiekiem. Zabawiły mnie listy datowane z Poznania, gdzie pisze, jak był na balu, a panie były nie dobrze ubrane – A słyszałam wiele razy od mojej matki, ile one kosztów narobiły, żeby się ustroić. W naszym sąsiedztwie, pani sprzedawała krowy, potrzebne bardzo w gospodarstwie, żeby swej córce kupić klinklinów do sukni, na które mąż nie chciał dać pieniędzy.”

POZnań*

Opracowanie redakcyjne:

Wydział Rozwoju Miasta i Współpracy Międzynarodowej, pl. Kolegiacki 17, 61-841 Poznań,
tel. 878 56 95, e-mail: rom@um.poznan.pl
news.fakty_liczby@um.poznan.pl